אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת איז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ג אדר תר"פ
נמען: מנחם אוסישקין

פקידי 'ועד הצירים' מחללים שבת בפרהסיה: מכוניות הוועד שבחצרו יצאו בשבת; פועלים ממוצא נסעו בעגלות; העיתונים מודיעים באדישות על משחק כדורגל של 'המכבי' בשבת בסרפנד. הרב קוק מבקש מחאה רשמית ושפקידים יהודים בדואר ובטלגרף יהיו חופשים בשבת. עוד בקשה בעניין שחרור בן של יהודי זקן מסט. לואיס מהגדוד ה-39.

עיקרי הדברים

- חילול שבת של פקידי ועד הצירים.
- מכבי בשבת.
- חופש שבת לפקידים.
- בקשת שחרור מהגדוד.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

בס"ד[1] י"ג אדר תר"פ[2]

אדון מרומם ונעלה מר אושיסקין [מנחם אוסישקין, ממנהיגי התנועה הציונית, אז ראש ועד הצירים בארץ ישראל] דברים אחדים יש לי להשמיע לפני כבוד הדרתך. אקוה שתקח מועד בטובך הגדול להתענין בדברים ולהשיבני עליהם עצתך הנאמנה ומה שיש ביד כבודך למלאת תמלא בטובך. חילול קודש גדול באופן של הפקרות נוהגים איזה מהמשרתים בפקידות של ועד הצירים, [הגוף שייצג את ההסתדרות הציונית בארץ ישראל בשנים שלאחר מלחמת העולם הראשונה] והחשבון הולך ונזקף על תחיתנו הלאומית [והאשמה נזקפת לחובת התחייה הלאומית] וראוי לנו להתאמץ ולמחות שלא יהיה המעמד כ"כ[3] מופקר. למשל: בחצרי עומדים איזה אוטומובילים של ועד הצירים, ובשבת העברה בעצם היום [הקדוש] אוטומוביל עם שלשה צעירים משלנו... מר שטיינבערג ממוצא (ראש הועד שם) קבל לפני אתמול, שקבהן של פועלנו... ונסעו אחדים מהם ממוצא לחולדה, ואחדים נסעו לירושלים בעגלות בפרהסיה. העתונים מודיעים באדישות על משחק כדור-רגל של המכבים בסרפנד. האין זה חזון של חוצפה, כשעוברים דברים כאלה בלי מחאה רשמית מפקידות עליונה שלנו. אולי יוכל כבודך להיות לעזרה כעת בדבר אחינו הפקידים במשמרות הממשלה, בתחנות הפוסטה והתלגרף וכדומה, שיהיו חפשים ביום השבת וישלימו את עבודתם ביום הראשון. הגיעני מעיר ס"ט לואיס, מאיש זקן אחד מר ברוך צוקערמאן, מבקש ע"ד[4] בנו מר [...] צוקערמאן שעבד בגדוד הל"ט, [הגדוד ה-39 של הגדודים העבריים, שגויס בעיקר מיהודי אמריקה] ועדיין לא יצא לחופשה והזקן מתחנן שנשתדל לשחרר את בנו כדי....

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

1 בס"ד - בסייעתא דשמיא
2 תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
3 כ"כ - כל כך
4 ע"ד - על דבר